

Tilusjärjestely

tuo elinvoimaa maaseudulle

Tilusjärjestelyllä parannetaan ja nykyaikaistetaan tilusten sijoitusta. Järjestelyllä kehitetään maatilojen rakennetta ja kylien maankäyttöä. Peltotilusten kokoaminen yhteen säästää viljelijän aikaa, vähentää maatalousliikennettä ja viljelyskustannuksia.

Tilusjärjestelyjä ovat peltotilusjärjestelyt, metsätilusjärjestelyt, alueelliset yksityistietoimitukset, yhteismetsien muodostaminen sekä hankeusjako väylä- tai suojelualuehankkeen toteuttamiseksi. Tässä esitteessä kerrotaan tarkemmin peltotilusjärjestelyistä.

Tilusjärjestelystä on hyötyä monella saralla

Maaseudulla on käynnissä voimakas rakennemuutos. Muutos on suurinta maataloudessa, mutta se koskee myös metsätaloutta ja asutusta.

Maatilojen määrän vähenee ja jatkavien tilojen koko kasvaa, mutta tuottavuus ei välttämättä parane. Tilakokoa kasvatetaan usein ostamalla ja vuokraamalla tuotantonsa lopettaneiden tilojen peltoja, jotka sijaitsevat kaukana tilan talouskeskuksesta ja ovat kooltaan pieniä. Tilakoon kasvatamisen hyödyt jäävät silloin saavuttamatta.

Tilusjärjestely on keino nykyaikaistaa maatilojen rakennetta ja kehittää maaseudun maankäyttöä.

Tilusjärjestely tehdään yhteistyössä maanomistajien, Maanmittauslaitoksen ja muiden maankäytön asiantuntijoiden kesken.

Peltotilusjärjestelyssä suurennetaan lohkokokoa kokoamalla viljelijän hajallaan sijaitsevat peltolohkot yhtenäisemmiksi ja lähemmäs tilan talouskeskusta. Järjestelyn avulla maanomistajan maatalousliikenne, viljelyyn käytettävä aika ja viljelykustannukset vähenevät. Samalla maanviljelyn tuotot lisääntyvät.

Tilusjärjestely säästää ympäristöä ja ilmastoa, kun työ tehostuu ja maatalousliikenne vähenee. Samalla liikenne- turvallisuus paranee.

Tilusjärjestelyn hyötyä voidaan lisätä valtion maanostotoiminnalla. Valtio ostaa tilusjärjestelyalueelta peltoa tilusjärjestelytoimituksen käyttöön vaihto- ja lisämaaksi.

Periaatteet

Tilusjärjestelyn lähtökohtana ovat maanomistajien toiveet ja tarpeet.

Tilusjärjestelyn sisältö, toteuttamiskeinot ja laajuus joustavat olosuhteiden ja tarpeiden mukaan. Tilusjärjestely rajataan siten, että se muodostaa tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.

Alueellisessa peltotilusjärjestelyssä tavoitteena on tietyn rajatun kohdealueen tilussijoitukseen liittyvien ongelmien poistaminen.

Maatilalähtöisessä peltotilusjärjestelyssä ratkaistaan maatilojen keskeiset tilussijoitusongelmat. Järjestelyssä keskitytään niihin peltolohkoihin, joiden järjestelystä maatilat ovat kiinnostuneet.

Tavoitteena on, että alueellinen peltotilusjärjestely voidaan toteuttaa 3–5 vuodessa ja maatilalähtöinen peltotilusjärjestely 1–3 vuodessa.

Käynnistäminen ja eteneminen

1. Tiedotustilaisuus

Maanmittauslaitos järjestää tiedotustilaisuuden tilusjärjestelyistä maanomistajien pyynnöstä. Tilaisuuteen kutsutaan peltoalueen maanomistajat ja vuokratilajelijät sekä mahdollisesti asiantuntijaviranomaisia ja maa- ja metsätalouden neuvonta- ja tuottajajärjestöjen edustajia.

2. Tilusjärjestelyselvitys

Tilusjärjestelyselvitys tehdään maanomistajien aloitteesta ja se on maanomistajille maksuton. Selvityksessä etsitään yhdessä maanomistajien kanssa keinoja ratkaista kohdealueen maankäyttöongelmat. Selvityksen tuloksena tehdään ehdotus siitä, kannattaako tilusjärjestely toteuttaa vai ei. Tilusjärjestelyselvitykseen sisältyy myös esitys tulisiko tilusjärjestely tehdä alueellisena vai maatilalähtöisenä sekä arvion hankkeen kustannuksista ja hyödyistä.

3. Tilusjärjestely

Tilusjärjestely käynnistyy maanomistajien hakemukselta. Tilusjärjestely voidaan toteuttaa, mikäli sillä on alueen maanomistajien vahva kannatus ja se on taloudellisesti kannattava.

Tilusjärjestelyn valmistelutoimenpiteet ovat maanomistajille maksuttomia. Lisäksi tilusjärjestelyn yhteydessä toteutettiin tie- ja kuivatustöihin on saatavissa valtion rahoitusta.

Tilusjärjestelystä maanomistajille jäävä kustannus jaetaan heidän tilusjärjestelystä saamansa hyödyn perusteella. Tällä hetkellä käynnissä oleviin tilusjärjestelyihin voi tutustua Maanmittauslaitoksen internetsivuilla www.maanmittauslaitos.fi/toimitukset

Lisätietoja www.maanmittauslaitos.fi

Teemme maanmittaustoimituksia, ylläpidämme kiinteistöjen tietoja, tuotamme kartta-aineistoja, huolehdimme lainhuudoista ja kiinnityksistä, kehitämme tietojärjestelmiä sekä edistämme paikkatietojen tutkimusta ja soveltamista.